

Килюшик Є. С.,
здобувач вищої освіти освітнього ступеня бакалавр
Державний університет «Житомирська політехніка»
Науковий керівник: Попович Н. В., асистент
кафедри національної безпеки, публічного управління та адміністрування
Державний університет «Житомирська політехніка»

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

З кожним роком публічне управління дедалі частіше стикається з низкою викликів, пов'язаних з глобалізацією, цифровізацією та іншими змінами в суспільстві. Для того, щоб ефективно відповідати цим викликам, публічне управління має бути трансформовано та модернізовано під сучасні реалії. Тому виникає питання, стосовно найефективнішої концепції управління.

В свою чергу реконструкція публічного управління забезпечить вирішення низку завдань:

- підвищить ефективність та продуктивність органів державної влади;
- забезпечить прозорість та відкритість системи державної влади перед суспільством;
- підвищить довіру громадян до влади;
- формування громадянського суспільства та активних громадських діячів;
- можливість економічного розвитку та інтеграційні процеси з іншими країнами;
- боротьба з проявами корупції на різних рівнях;
- розвиток та підвищення кваліфікації персоналу, гідні умови праці та конкурентоспроможна заробітна плата [1, с.144-145].

До старої системи управління у розвинених європейських країнах відноситься: Public Administration (РА — традиційне державне управління, яке характеризується розвиненістю бюрократії, відсутністю інноваційності, оперативності, ефективності та зворотного зв'язку) [2, с.39].

Тому на реалізацію та втілення в життя попередніх завдань приходять сучасні концепції публічного управління: «нового державного менеджменту» (New Public Management), «електронного уряду» (Digital Government), «хорошого уряду» (Good Governance – якісне управління), «відкритого уряду» (Open Government Partnership) та ін.

Концепція «нового державного менеджменту» (New Public Management) бере свій початок з 1980 року та базується на підприємницькій складовій в діяльності державних інститутів, бюрократії. Перевагою нового державного менеджменту є зменшення ієрархічності в структурних механізмах та передача повноважень, автономність нижчого рівня політичних рішень. Ринкова концепція державного управління найбільш поширена в таких країнах, як Великобританія, США, Нова Зеландія та Канада. Україна користується декількома елементами цієї концепції: децентралізація влади, громадські слухання, розширення партнерства з приватним сектором та некомерційними підприємствами.

З кожним роком світ все більше розвивається та впроваджує нові технології та можливості в державному управлінні, тому концепція «електронного уряду» стає все дедалі актуальнішою, свій початок вона бере з 1990-х років. Головною метою даної концепції є впровадження та застосування новітніх технік, методик, інновацій для покращення та оптимізації процесів урядового управління. В своїй перспективі електронний уряд має досягнути в публічному просторі відкритості та прозорості державних послуг. Застосування сучасних інформаційно-комунікативних технологій дасть змогу зменшити бюрократію, корупцію та час, для отримання державних послуг, а також посилиться контроль з боку громадськості.

Головним прикладом такої концепції в Україні виступає програма «держава в смартфоні» - Дія, яка спрощує та пришвидшує надання державних послуг громадянам України.

Наступною є концепція «хорошого уряду» (Good Governance – якісне управління), яка виникла в 80-90-х роках ХХ ст. є альтернативою «нового державного менеджменту» (New Public Management). Концепція Good

Governance насамперед передбачала співпрацю влади, громадськості, бізнесу, інших зацікавлених сторін у створенні системи, яка б сприяла максимальному вивченню і задоволенню потреб громадян у короткостроковій і довгостроковій перспективах [3, с.433].

Вона будується на наступних принципах:

- Легітимність та легальність влади.
- Прозорість та відкритість політичних процесів та рішень.
- Справедливість та рівність всіх громадян незалежно від статі, раси, релігійних вподобань.
- Розвиненість громадянського суспільства.
- Боротьба з проявами корупції.

Наймолодшою концепцією з усіх є концепція «відкритого уряду» (Open Government Partnership, яка бере свої початки з 2011 року. Засновницями прийнято вважати США та Велику Британію. Основна мета «відкритого уряду» - спільна робота громадськості та держави у прийнятті політичних рішень, яка буде гарантувати прозорість, відкритість в урядовій діяльності, протидію корупції, інноваційність, впровадження е-демократії та гарні взаємовідносини між населенням та органами державної влади.

Отже, порівнюючи всі концепції, не можна виділити одного лідера, адже в запропонованих варіантах є свої плюси та мінуси. На мою думку, найефективніше в Україні буде працювати концепція Good Governance в поєднанні з Digital Government. Good Governance спирається на рівновагу громадянського суспільства та держави, де кожний механізм доповнює, контролює та діє в рамках інтересів населення, а Digital Government відповідає за моніторинг та впровадження різних інновацій та технологій, які будуть спрощувати систему надання адміністративних послуг та забезпечувати вихід на міжнародну арену.

Список використаних джерел

1. Береза А. Сучасні підходи до модернізації публічного управління. *Наукові записки ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України*, № 6 (56), С. 144-153.
2. Николаєва В.І. Сучасні моделі державного управління в країнах ЄС: досвід імплементації. *Університетські наукові записки*, 2019, Том 18, № 4 (72), С. 38-47.
3. Цимбалюк В.І. Стандарти належного врядування («Good Governance») зміст і українські перспективи. *Актуальні питання у сучасній науці*, 2023, №6 (12), С.428-440.